

תוכן עניינים מפורט

הקדמה – מאת השופטת ורדה וירט ליבנה, נשיאת בית הדין הארצי לעבודה א.....

פתח דבר..... ג

תוכן עניינים מקוצר..... ה

תוכן עניינים מקוצר כרך ב..... מט

רשימת הקיצורים..... נא

פרק ראשון: סוגי התקשרות לביצוע עבודה: עובד שכיר, קבלן עצמאי, פריילנסר

ומתנדב..... 1

1.1 כללי..... 1

1.2 מיהו עובד שכיר?..... 4

1.2.1 נטל ההוכחה להתקיימותם של יחסי עובד ומעסיק..... 4

1.2.2 סמכותו העניינית של בית הדין לעבודה בתובענה שבין עובד

ומעסיק..... 5

1.2.3 "עובד" הוא סטטוס שאי אפשר להתנות עליו..... 5

1.2.4 מבחני העזר לזיהוי "עובד"..... 7

1.2.5 מבחן ההשתלבות..... 7

1.2.6 מבחן השליטה והכפיפות..... 10

1.2.7 מבחן הספקת כלי עבודה..... 11

1.2.8 מבחן הקשר האישי..... 11

1.2.9 מבחני עזר נוספים..... 12

1.2.10 "המבחן המעורב" לזיהוי יחסי עובד ומעסיק..... 13

1.2.11	האם תשלום שכר על בסיס עמלות דוחה טענות לקיום יחסי עובד ומעסיק?	15
1.2.12	האם תובע שעבד כשכיר במקום עבודה אחד וסיפק שירותים כעצמאי למקום אחר תשלל ממנו הזכות לתבוע את הכרתו כעובד?	16
1.3	מיהו קבלן עצמאי?	16
1.3.1	מתווך בסוכנות נדל"ן	18
1.3.2	עורך דין שעבד כמרצה לדיני עבודה בכמה מכללות	19
1.3.3	נהג מונית בתחנת מוניות	19
1.3.4	רופאים מבית החולים 'סורוקה' הועסקו כרופאים מרדימים במרכז רפואי נוסף	20
1.3.5	מוביל ומתקין רהיטים ללקוחות החנות	21
1.3.6	ניהול שירותי פריסת לחם והסעות במאפייה	23
1.4	מיהו פריילנסר?	24
1.5	הלכת כותה – השפעת תום ליבו של מבצע העבודה על קביעת מעמדו כעובד	26
1.6	תוצאת הכרה בקבלן עצמאי כעובד שכיר של המעסיק	41
1.7	התיישנות הטענה לקיומם של יחסי עובד מעסיק	52
1.8	הענקת זכויות סוציאליות במתכונות העסקה מיוחדות	53
1.9	זכות השימוע לעובד שסווג באופן שגוי כעצמאי	56
1.9.1	האם עובד שסווג בתחילה כעצמאי, זכאי לפיצוי כספי בגין היעדר הליך שימוע עובר לפיטוריו?	56
1.10	מיהו מתנדב?	58
1.10.1	עניין רבינוביץ' – מבחן האותנטיות והלגיטימיות	61

63.....	פרק שני: חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה	
63.....	2.1 מטרת הוראות חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה	
64.....	2.2 מסירת הודעה לעובד	
64.....	2.2.1 הפרטים שחייבים להופיע בהודעה לעובד על תנאי העסקתו	
66.....	2.2.2 מתי על המעסיק לתת לעובד הודעה על תנאי העסקתו?	
	2.2.3 האם מסירת מסמך כללי המפרט זכויות של עובדים עונה על החובה למסירת הודעה לעובד?	67.....
	2.2.4 האם הוראות חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה יחולו על עובד שהחל עבודתו אצל המעסיק טרם חקיקת החוק?	68.....
	2.2.5 האם במקרה של שינוי תנאי העסקתו של עובד חייב המעסיק למסור לו הודעה חדשה?	69.....
70.....	2.3 פטור מחובת מסירת הודעה לעובד	
72.....	2.4 מסירת הודעות למועמד לעבודה	
	2.4.1 חובת מסירת הודעה למועמד לעבודה בקשר לקבלתו או לאי-קבלתו לעבודה	73.....
74.....	2.4.2 פרטים שחייבים להופיע בהודעה למועמד לעבודה	
74.....	2.4.3 פטור ממשלוח הודעה למועמד לעבודה	
76.....	2.4.4 דרך משלוח ההודעה	
76.....	2.5 סעדים בגין הפרת חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה	
76.....	2.5.1 תשלום קנס	
78.....	2.5.2 פיצוי אזרחי	
	2.5.2.1 פיצויי בגין אי-מתן הודעה לעובד כאשר מדובר בעסק קטן	81.....
82.....	2.5.2.2 פיצוי לעובדים שהעסקתם הוכחשה על ידי המעסיק	

83.....	העברת נטל ההוכחה בשל אי-מסירת הודעה לעובד	2.6
85.....	2.6.1 הוכחה בדבר מועד תחילת העסקת העובד	
85.....	2.6.2 רציפות תקופת העסקתו של העובד	
86.....	2.6.3 דרישת זכות שאינה לעובד על פי דין	
86.....	2.6.4 גובה השכר המגיע לעובד	
87.....	2.6.5 טענה לתשלום חלק מן השכר במזומן	
87.....	2.6.6 הוכחת קבלת בונוס כחלק משכר העבודה	
88.....	2.6.7 הוכחה בדבר גובה תשלום עמלות	
89.....	2.6.8 מהות הרכיבים פרמיה ובונוס	
89.....	2.6.9 שעת תחילת עבודה	
90.....	2.6.10 עובד הטוען כי פלוני הוא מעסיקו	
91.....	2.6.11 זמן ההפסקה של העובד	
	2.6.12 פירוט שעות העבודה שאינן מזכות בתשלום בטופס הודעה לעובד	91.....
	2.6.13 האם המעסיק רשאי למסור לעובד הסכם עבודה במקום הודעה לעובד על תנאי העסקה?	92.....
92.....	2.7 חילופי מעסיקים – חיוב מעסיק בפיצוי בגין אי-מתן הודעה לעובד	
93.....	2.8 מחלוקת באשר למסירת טופס הודעה לעובד	
95.....	2.9 טענת עובד כי חתימתו על טופס הודעה לעובד זוייפה	
95.....	2.10 פיצויי לעובד זר שלא קיבל טופס הודעה לעובד בשפתו	
	2.11 מסירת הודעה על תנאי העסקתו של עובד פלסטינאי המקבל שכר דרך מדור התשלומים	97.....

99.....	פרק שלישי: חוק הגנת השכר	
99.....	3.1 שכר עבודה	
99.....	3.2 צורת תשלום השכר	
102.....	3.2.1 האם חלה על המעסיק חובה לשלם את שכר העבודה ישירות לעובד או שאפשר לשלמו באמצעות צד שלישי?	
103.....	3.2.2 על מי נטל הוכחת תשלום שכר העובד ותשלומים אחרים בתקופת עבודתו?	
103.....	3.2.3 האם המעסיק רשאי לקבוע לאיזה בנק יועבר שכר העבודה המגיע לעובד?	
103.....	3.2.4 האם המעסיק יכול לשלם את שכר העבודה בשווי כסף?	
105.....	3.2.5 איסור תשלום כל שכר העבודה באוכל, במשקאות או בדיוור	
106.....	3.2.6 מתן מקום מגורים במקום תשלום שכר עבודה	
106.....	3.2.7 האם מעסיק יכול לחייב עובד לרכוש ממנו או ממי שקשור בו או במפעלו מצרכים או שירותים מסוימים?	
107.....	3.3 שכר עבודה בערכי ברוטו ונטו	
107.....	3.3.1 האם על המעסיק לשלם לעובד את שכר העבודה בערכי ברוטו או נטו?	
109.....	3.3.2 מי יהנה משינוי מדרגות המס על שכרו של העובד כאשר הצדדים סיכמו על תשלום שכר בערכי נטו?	
109.....	3.4 תשלום שכר עבודה כולל	
111.....	3.4.1 כיצד יש לחשב את הגמול עבור השעות הנוספות לעובד שהשתכר שכר כולל?	
111.....	3.4.2 האם אפשר לשלם לעובד גמול כולל עבור עבודה בשעות נוספות?	
113.....	3.4.3 תשלום עבור דמי חופשה, פדיון חופשה	

- 3.4.4 תשלום עבור שעות נוספות ומנוחה שבועית..... 114
- 3.4.5 תשלום עבור דמי מחלה..... 114
- 3.4.6 תשלום עבור דמי חגים, דמי הבראה והוצאות נסיעה..... 115
- 3.4.7 תשלום עבור פיצויי פיטורים..... 115
- 3.5 תשלום שכר עבודה לעובד שנפטר..... 116
- 3.5.1 מי ייחשב בן או בת זוגו של העובד המנוח הזכאי לקבל את תשלום שכרו?..... 117
- 3.5.2 לאיזו ערכאה שיפוטית יש להגיש תביעה נגד מעסיק שלא שילם את שכרו האחרון של עובד שנפטר?..... 118
- 3.5.3 עובד שציווה את רכושו ליורשים ספציפיים ולא לבת הזוג..... 118
- 3.5.4 זכאות לפי סעיף 7 לחוק הגנת השכר במקרה של תשלום שכר לעובדים מהמוסד לביטוח לאומי בעת חדלות פירעון או פירוק תאגיד..... 119
- 3.6 מועד תשלום שכר עבודה..... 120
- 3.6.1 תשלום שכר עבודה לעובד חודשי..... 120
- 3.6.2 תשלום שכר עבודה על בסיס שעות, יומי, שבועי או לפי כמות..... 121
- 3.6.3 האם המעסיק רשאי לתת לעובד במועד הקובע שיק שזמן פירעונו מאוחר לו?..... 122
- 3.6.4 מה הדין אם היום התשיעי בחודש חל בשבת – האם מותר למעסיק לשלם את השכר באיחור?..... 123
- 3.6.5 מהו המועד לתשלום השכר למי שחדל להיות מועסק?..... 123
- 3.7 הלנת שכר..... 124
- 3.7.1 מתי יהפוך שכר שלא שולם לשכר מולן?..... 124
- 3.7.2 ממתן תחל ספירת הימים לתשלום הלנת שכר?..... 125
- 3.7.3 מהי הסנקציה על מעסיק שלא משלם לעובד את השכר במועד?..... 125

- 3.7.4 האם תשלום פיצוי לעובד שפוטר שלא כדין יזכה אותו גם בפיצויי הלנת שכר?..... 126
- 3.7.5 האם מעסיק שלא מעביר לעובד גמול עבור שירות מילואים, יחויב בפיצויי הלנת שכר? 127
- 3.7.6 האם הלנה של משכורת 13 מזכה את העובד בפיצויי הלנת שכר? 128
- 3.8 התיישנות הזכות להלנת שכר 128
- 3.8.1 האם באמצעות העלאת טענות הלקוחות מחוק ההתיישנות אפשר להאריך את תקופת ההתיישנות מעבר לתקופה האמורה בחוק הגנת השכר? 130
- 3.8.2 האם הגשת תביעה לבית הדין לעבודה עוצרת את מרוץ ההתיישנות של הזכות לקבלת פיצויי הלנת שכר? 130
- 3.8.3 האם תקופת ההתיישנות כקבוע בחוק הגנת השכר חלה גם על תביעה לפיצויי הלנת שכר מכוח חוק שכר המינימום? 131
- 3.8.4 האם אי-תשלום שכר עבודה בתקופת השעיית העובד ממקום העבודה יקים לעובד זכות לתבוע פיצויי הלנת שכר? 132
- 3.8.5 האם מעסיק המתנה את תשלום שכר עבודתו האחרון של העובד בחתימה על כתב ויתור יחויב בתשלום פיצויי הלנת שכר? 132
- 3.9 הלנת שכר – ברוטו או נטו..... 134
- 3.9.1 האם פיצויי הלנת שכר יכללו גם תשלומים שהמעסיק ניכה מכוח החוק? 134
- 3.10 הפחתת הלנת שכר 135
- 3.10.1 האם בית הדין האזורי לעבודה רשאי להפחית את פיצויי הלנת השכר המגיעים לעובד? 135
- 3.10.2 האם ערכאת ערעור תתערב בהחלטת בית הדין האזורי לחייב או שלא לחייב מעסיק בתשלום פיצויי הלנת שכר? 137
- 3.10.3 האם חלוף הזמן ממועד סיום יחסי העבודה ועד מתן פסק הדין יביא להפחתת פיצויי הלנת השכר? 138

- 3.10.4 האם רשאי בית הדין לפסוק לעובד פיצויי הלנת שכר אף על פי שהעובד לא תבע זאת בכתב תביעה? 139
- 3.10.5 האם בית הדין רשאי להפחית את פיצויי ההלנת השכר כאשר לא נתבקש לעשות כן על ידי המעסיק? 139
- 3.10.6 האם בית הדין רשאי לפסוק לזכות העובד פיצויי הלנת שכר עתידיים למקרה שלא ישולם הסכום שנפסק בפסק הדין? 140
- 3.10.7 האם נבחר ציבור זכאי לפיצויי הלנת שכר? 140
- 3.10.8 האם העובד צריך להוכיח את הנוק שנגרם לו בשל אי-תשלום השכר במועד? 141
- 3.10.9 האם במקרה של הרמת מסך ההתאגדות יחויב בעל המניות גם בתשלום פיצויי הלנת שכר? 141
- 3.10.10 אילו תשלומים ישולמו לעובד במקרה שלא נפסקו לזכותו פיצויי הלנת שכר? 142
- 3.10.11 פיטורי עובד שהגיש תביעה לקבלת שכר עבודה מולן או פיצויי הלנת שכר 145
- 3.11 ניכיים משכר העבודה של העובד 148
- 3.11.1 קיזוז סכום שחובה לנכותו או שמותר לנכותו משכרו של העובד על פי חיקוק 150
- 3.11.2 קיזוז תרומות שהעובד הסכים בכתב כי ינוכו משכרו 150
- 3.11.3 ניכוי תשלום לקרן רווחה או קרן אירועים משכרו של העובד 151
- 3.11.4 קיזוז קנס משמעת משכר עבודתו של עובד 152
- 3.11.5 תניה חוזית בחוזה עבודה לפיצוי מוסכם העלולה להיחשב כקנס ופיצוי עונש 153
- 3.11.5.1 האם מעסיק רשאי להטיל קנס משמעת על עובדים שלא פעלו על פי קוד הלבוש הנהוג במקום העבודה? 154
- 3.11.5.2 האם מעסיק רשאי להטיל קנסות על עובדים מכוח תקנון נהלים פנימי בחברה? 155

- 3.11.6 תשלום דמי טיפול מקצועי-ארגוני 156
- 3.11.7 קיזוז חוב שהעובד חייב למעסיק על פי התחייבות בכתב 157
- 3.11.7.1 האם המעסיק רשאי להחתים את העובד מראש על חוזה או על התחייבות אחרת בכתב שלפיה העובד מאשר למעסיק לנכות כל סכום שיהיה חייב בעתיד למעסיק? 158
- 3.11.7.2 האם מעסיק רשאי לנכות משכר העובד תשלומים כהשתתפות בשמירה על בית העסק? 159
- 3.11.7.3 האם תשלום ששילם המעסיק לצד שלישי במקום העובד ייחשב כמקדמות? 160
- 3.12 קיזוז עלות פגיעה ברכב או תשלום דוחות תנועה 160
- 3.13 קיזוז משכר העבודה לאחר סיום יחסי העבודה 162
- 3.13.1 האם מעסיק רשאי לנכות חוב משכר העובד לאחר שהעובד חדל לעבוד אצלו? 162
- 3.13.2 האם הלוואה שניתנה לעובד וטרם הגיע מועד פרעונה תחשב "סכום קצוב ומוכח"? 162
- 3.13.3 האם לאחר שחדל העובד לעבוד במקום העבודה, רשאי המעסיק לנכות יתרת חוב משתי משכורות של העובד, או שהמעסיק מוגבל לניכוי יתרות חוב ממשכורת אחת בלבד? 163
- 3.13.4 קיזוז תשלומים ששולמו ביתר 164
- 3.13.4.1 האם מעסיק רשאי לקזז משכרו האחרון של העובד תשלומים ששילם לעובד ביתר במהלך שנות עבודתו בחברה? 164
- 3.14 תשלום שכר עבודה בתקופת ניסיון, הכשרה או התלמדות 166
- 3.14.1 האם מעסיק חייב לשלם לעובד שכר עבודה בתקופת ניסיון, הכשרה או התלמדות? 166
- 3.14.2 עובד המבצע את עבודתו העתידית בתקופת ניסיון 167

- 3.14.3 מתמחה המבצע תקופת התמחות אצל המעסיק 168
- 3.14.4 עובד העובר הכשרה מיוחדת לעבודה עתידית 169
- 3.14.5 סטודנט המגיע למקום עבודה בתקופת לימודיו וכחלק
מדרישות מוסד הלימודים 171
- 3.14.6 כיצד יחושב הסכום המגיע לעובד בתקופת ניסיון, הכשרה או
התלמדות כאשר הצדדים לא הסכימו על גובה שכר העבודה? 173
- 3.14.7 חיוב עובד בהשבת עלות ההכשרה 174
- 3.15 פנקס השכר ותלוש השכר של העובד 177
- 3.15.1 האם מעסיק חייב לנהל פנקס שכר והאם הוא חייב למסור
לעובד תלוש שכר? 177
- 3.15.2 האם אדם המעסיק עובד בביתו חייב למסור לו תלוש שכר? 179
- 3.15.3 מהם פרטי השכר שיש לנהל בפנקס השכר ולכלול בתלוש
השכר? 180
- 3.15.4 מתי מעסיק חייב למסור את תלוש השכר לעובד? 182
- 3.15.5 האם מעסיק יכול להציג את התלוש בפני העובד אך לא למסור
לו את התלוש בפועל? 183
- 3.15.6 העברת נטל ההוכחה במקרה של אי-הצגת "פנקס שעות
עבודה" על ידי המעסיק 184
- 3.15.7 על מי מוטל נטל ההוכחה מקום שהעובד לא דיווח על שעות
עבודתו או סירב לעשות כן? 189
- 3.15.8 מהו תלוש שכר פקטיבי? 190
- 3.16 אי-מסירת תלוש שכר כדין והפרת חובות רישומיות – עוולה אזרחית 192
- 3.16.1 איזה פיצוי כספי יוכל לתבוע עובד ממעסיקו בגין הפרת
חובותיו לפי סעיף 24 לחוק הגנת השכר? 192
- 3.16.2 חזקת התשלום הכולל במקרה של אי-מסירת תלוש שכר או
מסירת תלוש שכר חסר 198

3.16.3	האם מעסיקה שהיא חברת כוח אדם מחויבת לנהל פנקס שעות עבודה לפי הקבוע בחוק הגנת השכר? 198.....
3.17	אי-מסירת תלוש שכר כדן והפרת חובות רישומיות – עבירה פלילית 200.....
3.17.1	האם נושא משרה בתאגיד נושא באחריות פלילית בגין הפר הוראות חוק הגנת השכר של התאגיד כלפי עובדיו? 201.....
3.18	אי-מסירת תלוש שכר כדן והפרת חובות רישומיות – עיצום כספי 203.....
3.18.1	עיצומים מכוח החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה 203.....
205.....	פרק רביעי: חוק שכר מינימום
4.1	חובת המעסיק לפרסם את עיקר זכויות העובד לפי הוראות חוק שכר מינימום 205.....
4.2	תחולתו של חוק שכר מינימום 207.....
4.2.1	עובד מעל גיל 18 207.....
4.2.2	נוער עובד וחניכים 207.....
4.2.3	עובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת 208.....
4.3	גובה שכר המינימום המגיע לעובד במשרה מלאה 209.....
4.3.1	מה גובהו של שכר המינימום לשעה? 213.....
4.3.2	האם המעסיק רשאי לכלול הוצאות נלוות ששילם לעובד כחלק מתשלום שכר המינימום? 214.....
4.3.3	האם מעסיק שלא שילם שכר מינימום יחויב בתשלומי הלנת שכר מוגדלים? 215.....
4.4	התיישנות תובענה לפיצויי הלנת שכר מוגדלים 217.....
4.5	האם מעסיק רשאי לדרוש מעובד המשתכר שכר מינימום להוציא הוצאות מכיסו לשם ביצוע עבודתו? 218.....

- 4.6 ניכוי משכר המינימום המשולם לעובד זר 218
- 4.6.1 האם מעסיק רשאי לנכות משכר המינימום המשולם לעובד זר הוצאות מחיה ומגורים? 218
- 4.6.2 האם מעסיק רשאי לנכות משכר המינימום המשולם לעובד זר הוצאות עבור מחיה ומגורים לאחר סיום יחסי העבודה? 222
- 4.7 האם חישוב הגמול עבור "שעות נוספות" חייב להיעשות על בסיס שכר המינימום? 224
- 4.8 האם עובד ששכרו משתלם לפי עמלות זכאי לתשלום שכר מינימום? 225
- 4.9 אחריות המעסיק בפועל ומזמין השירות כלפי עובד הקבלן לתשלום שכר מינימום 226
- 4.9.1 האם עובד קבלן כוח אדם שלא קיבל ממעסיקו שכר מינימום יכול לדרוש גם מהמעסיק בפועל לשלם לו את שכר המינימום? 226
- 4.9.2 האם עובד קבלן שירותים שלא קיבל ממעסיקו שכר מינימום יכול לדרוש גם ממזמין השירות לשלם לו את שכר המינימום? 228
- 4.10 עובד פוטר ממקום העבודה סמוך למועד שבו הגיש תלונה על אי-תשלום שכר מינימום. האם אלו פיטורים כדין? 229
- 4.11 על מי מוטל הנטל להוכיח תשלום שכר מינימום – על העובד או על המעסיק? 231
- 4.12 אי-תשלום שכר מינימום – עבירה פלילית 233
- 4.12.1 אחריות פלילית של המעסיק מכוח חוק שכר מינימום 233
- 4.12.1.1 האם התביעה הפלילית צריכה להוכיח קיומו של יסוד נפשי לביצוע העבירה בידי המעסיק? 233
- 4.12.1.2 האם תשלום שכר המינימום במלואו, אך באיחור, הוא עבירה פלילית? 235
- 4.12.2 אחריות פלילית של המעסיק מכוח החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה 236

4.12.3	אחריות פלילית של מזמין השירות מכוח החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה	236
4.12.4	האם מנהל תאגיד עלול למצוא עצמו מואשם בעבירה פלילית בשל אי-תשלום שכר מינימום?	237
4.12.5	האם התביעה הפלילית צריכה להוכיח קיומו של יסוד נפשי לביצוע העבירה בידי מנהל התאגיד?	237
4.13	האם הפרת חובות המעסיק מקימה חזקה כי העובד הועסק משרה מלאה לצורך חישוב שכר מינימום?	239
241	פרק חמישי: תשלום שכר עבודה באמצעות טיפים	
5.1	האם טיפים הניתנים למלצרים יחשבו כחלק משכר העבודה?	241
5.1.1	עניין מלכה	242
5.1.2	עניין קיס	245
5.1.3	תחולתה של הלכת קיס	248
5.2	האם הלכת קיס חלה על כל הכנסה מטיפים בכל ענפי העבודה?	249
5.3	האם טיפים ששולמו למדריך טיולים או לנהג האוטובוס במהלך עבודתם הם חלק משכר עבודתם?	251
5.3.1	עניין נאור	251
5.3.2	עניין אבו גרבייה	252
5.4	האם עמלות ששולמו למדריך טיולים או נהג האוטובוס על ידי בעלי עסקים במהלך עבודתם הם חלק משכר עבודתם?	255
5.4.1	עניין ויינטרוב	256
5.4.2	עניין אבו גרבייה	258

261	פרק שישי: איסור הפליה ושוויון ההזדמנויות בעבודה
6.1	סעיף 2(א) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה: איסור ההפליה במקום העבודה
261	261
6.1.1	האם איסור ההפליה חל גם על "מעסיק בפועל" של עובדי קבלן
262	262 כוח אדם? .....
6.1.2	האם איסור ההפליה חל גם על מזמין השירות אשר בחצרותיו
263	263 הוצבו עובדי קבלן שירותים? .....
6.2	6.2 הפליה מחמת מין .....
264	264
6.2.1	האם הפרת הזכות לשכר שווה מכוח חוק שכר שווה לעובדת ולעובד מצמיחה בהכרח סעד מכוח חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה? .....
265	265
6.2.2	מה ההבדל בין הסעדים שבית הדין מוסמך לפסוק בגין הפרת חוק שכר שווה לעובדת ולעובד לבין הסעדים שאפשר לפסוק בגין הפרת חוק שוויון ההזדמנויות? .....
269	269
6.2.3	חובת המעסיקים בעריכה ובפרסום דו"ח לפירוט השכר הממוצע של העובדים בחלוקה לפני גברים ונשים .....
271	271
6.3	6.3 הפליה מחמת נטייה מינית .....
273	273
6.4	6.4 האם איסור ההפליה חל גם כלפי הטרוסקסואלים? .....
275	275
6.5	6.5 הפליה מחמת מעמד אישי .....
276	276
6.6	6.6 הפליה מחמת היריון .....
277	277
6.6.1	6.6.1 האם העובדת חייבת להודיע למעסיק על הריונה כבר בשלב ריאיון העבודה? .....
278	278
6.6.2	6.6.2 האם מעסיק רשאי לשאול מועמדת לעבודה אם היא בהיריון? .....
284	284
6.6.3	6.6.3 פיטורי אישה מחמת הריונה .....
285	285

285	6.6.4	מה הדין כאשר מעסיק ממחר לפטר עובדת בהיריון טרם ימלאו שישה חודשים לעבודתה, כדי שלא יצטרך לקבל אישור לפיטוריה?.....
287	6.6.5	האם האיסור על הפליה מחמת היריון יחול גם במקום שבו לא חל חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה?.....
288	6.6.6	האם הפרת חוק עבודת נשים תצמיח באופן אוטומטי זכות לסעד מכוח חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה בשל הפליה מחמת היריון?.....
289	6.6.7	האם ההיריון צריך להיות הסיבה היחידה שבעטיה פוטרה העובדת לשם התקיימותה של עילת הפליה?.....
290	6.6.8	האם עילת ההפליה מחמת היריון יכולה לשמש גם תביעה של עובד גבר?.....
290	6.7	הפליה מחמת טיפולי פוריות.....
291	6.7.1	איסור הפליה מחמת טיפולי פוריות מכוח חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה ומכוח חוק עבודת נשים.....
292	6.7.2	האם על העובדת להודיע מראש למעסיק על היעדרותה הצפויה מהעבודה עקב טיפולי פוריות שהיא עוברת?.....
294	6.7.3	האם יש צורך להתחיל בטיפולי הפוריות, הלכה למעשה, כדי ליהנות מהגנת החוק?.....
295	6.7.4	האם על המעסיק החובה להציע לעובדת שנעדרת עקב טיפולי פוריות מתכונת העסקה גמישה יותר?.....
295	6.7.5	האם עובדת מחויבת לגלות בריאיון עבודה את היותה בהליך טיפולי פוריות?.....
296	6.8	הפליה מחמת טיפולי הפריית חוץ-גופית.....
297	6.9	הפליה מחמת הורות.....
298	6.10	הפליה מחמת גיל.....
299	6.10.1	האם הוצאה כפויה לגמלאות היא בבחינת הפליה מחמת גיל?.....

- 6.10.2 האם אי-קבלת מועמד לעבודה לאחר שעבר את גיל הפרישה
הרשמי היא הפליה מחמת גיל? 302
- 6.10.3 מהי קבוצת השוויון באשר להסדרי חוקי הגמלאות של עובדי
מדינה? 303
- 6.10.4 האם פיטורים על רקע רצון "לרענן את שורת העובדים" הם
בבחינת הפליה מחמת גיל? 304
- 6.10.5 האם קבלת עובד למקום עבודה בעשור מאוחר לחייו עשויה
לשמש ראיה לסתירת קיומה של הפליה מחמת גיל? 305
- 6.10.6 האם הענקת תנאי עבודה פחותים לעובדים מפאת גילם יש ביה
משום הפליה אסורה? 305
- 6.10.7 האם מעסיק רשאי לשאול לגילו של המועמד לעבודה? 306
- 6.10.8 האם פיטורי עובד לאחר שעבר את גיל הפרישה הסטטוטורי
עשויים להיחשב הפליה מחמת גיל? 308
- 6.10.9 האם אי-הוצאת עובד לקורס מחמת גילו היא בבחינת הפליה
פסולה? 309
- 6.10.10 האם מעסיק חייב להתחשב בגילו המבוגר של עובד כשיקול
נגד פיטוריו? 309
- 6.11 הפליה מחמת גזע 310
- 6.11.1 האם השמעת אמירות גזעניות כלפי עובד עלולה להיחשב
להפליה אסורה? 312
- 6.11.2 האם חיוב העובדים בנוהל שלפיו משפט הפתיחה ללקוחות יהיה
בשפה העברית הוא בגדר תנאי עבודה המפלה בין עובדים
מחמת גזע או לאום? 313
- 6.12 הפליה מחמת דת 313
- 6.12.1 האם סירוב להעסיק עובד לא יהודי בענף המסעדות ייחשב
להפליה אסורה? 314

- 6.12.2 האם דרישת מעסיק ממועמדת לעבודה להסיר את החיג'אב
שהיא עוטה מסיבות דתיות היא הפליה אסורה?..... 316
- 6.12.3 האם החלטה על פיטורי עובד בשל סירובו לבצע עבודה בשבת
מפאת איסור שבמצוות דתו עלולה להיחשב להפליה אסורה?..... 317
- 6.12.4 האם דרישת מעסיק מעובד יהודי שומר מצוות להגיע בשעה
7:00 למקום העבודה עשויה להיות תנאי עבודה מפלה מחמת
דת?..... 318
- 6.12.5 האם סירובו של מעסיק לקבל לעבודה עובד בשל התנגדותו
לעבוד ביום המנוחה השבועי על פי מצוות דתו עלולה להיחשב
להפליה אסורה?..... 318
- 6.12.6 האם חיוב עובדים לא יהודים לעבוד בשבתות ייחשב הפליה?..... 323
- 6.13 הפליה מחמת לאום..... 323
- 6.14 האם חיוב העובדים בנוהל שלפיו משפט הפתיחה ללקוחות יהיה בשפה
העברית הוא בגדר תנאי עבודה המפלה מחמת לאום או גזע?..... 324
- 6.15 הפליה מחמת ארץ מוצא..... 325
- 6.15.1 האם הפליה מחמת השתייכות עדתית היא בבחינת הפליה
מחמת מוצא?..... 326
- 6.15.2 האם עובדת העסקתם של עובדים ממוצא מסוים במקום
העבודה, יש בה כדי לחזק את התפיסה שלא התקיימה הפליה
בהחלטה על פיטורים או על אי-קבלה לעבודה?..... 327
- 6.15.3 האם השמעת אמירות משפילות כלפי עובד מחמת ארץ מוצאו
עלולה להיחשב להפליה אסורה?..... 328
- 6.16 הפליה מחמת מקום מגורים..... 328
- 6.17 הפליה מחמת השקפה..... 329
- 6.17.1 האם פיטורי עובד בשל הבעת דעה פוליטית ברשתות
החברתיות היא הפליה מחמת השקפה?..... 330

- 6.17.2 האם אי-קבלתו של עובד לעבודה עקב מוסד הלימודים שבו
למד היא הפליה מחמת השקפה? 331
- 6.17.3 האם פיטורי עובד בשל השתייכותו לקהילה מסוימת, בעלת
השקפת עולם ברורה, היא הפליה מחמת השקפה? 332
- 6.18 הפליה מחמת מפלגה 333
- 6.19 הפליה מחמת שירות במילואים, קריאה לשירות מילואים או שירות
צפוי במילואים 334
- 6.19.1 האם פיטוריו של עובד ייחשבו להפליה מחמת שירות המילואים
גם אם היו סיבות אחרות ומוצדקות לפיטוריו? 337
- 6.19.2 האם היעדר קשר בין הפיטורים לשירות המילואים מחייב את
ועדת התעסוקה במתן היתר לפיטורי העובד? 337
- 6.19.3 מתי על עובד להודיע למעסיקו על קבלת צו קריאה לשירות
מילואים? 339
- 6.19.4 האם דחיית מועד תחילת העסקתו של עובד בשל שירותו הצפוי
במילואים היא בבחינת הפליה? 340
- 6.19.5 האם אי-קבלתו של עובד לעבודה מחמת אי-שירותו הפעיל
במילואים נופל בגדר עילות ההפליה האסורות בחוק? 341
- 6.19.6 סמכויות ועדת התעסוקה מכוח חוק חיילים משוחררים (החזרה
לעבודה) 342
- 6.20 האם עילות ההפליה המנויות בסעיף 2(א) לחוק שוויון ההזדמנויות
בעבודה הן רשימה פתוחה או סגורה? 343
- 6.21 סעיף 2(ב) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה: איסור הפליה עקיפה או
הפליה סמויה במקום העבודה 345
- 6.22 סעיף 2(ג) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה: הבחנה מותרת שאינה
בבחינת הפליה אסורה 347
- 6.22.1 המבחן האובייקטיבי 348
- 6.22.2 מבחן הסבירות והמידתיות 349

349.....	6.22.3 מבחן הרלוונטיות לתפקיד
350.....	6.23 איסור דרישת פרופיל צבאי והשימוש בו
352.....	6.24 נטל הוכחה בתביעה על הפרת סעיף 2א
353.....	6.25 זכויות יתר שאינן בבחינת הפליה
354.....	6.26 זכויות הורה.....
	6.26.1 האם זכות בקשר להורות כהגדרתה בסעיף 4(ב) לחוק היא רשימה סגורה?..... 356
	6.26.2 האם לשם קבלת הזכות בקשר להורות נדרש שבני הזוג יעבדו באותו היקף המשרה?..... 356
357.....	6.27 מודעות בדבר הצעת עבודה.....
360.....	6.28 העברת נטל ההוכחה.....
360.....	6.28.1 על מי מוטלת חובת ההוכחה בתביעה בשל הפרת סעיף 2 לחוק?.....
363.....	6.28.2 האם המעסיק צריך להוכיח שלא הייתה כוונה להפלות?.....
	6.28.3 האם המקרים המנויים בסעיף 9(א) לחוק להעברת נטל ההוכחה הם רשימה סגורה?..... 364
	6.28.4 על מי מוטלת חובת ההוכחה בתביעה בשל הפרת סעיף 7(א) לחוק?..... 365
366.....	6.28.5 דרישת מידע בנושא שההפליה בגינו היא אסורה.....
367.....	6.28.6 נטל ההוכחה כי התובע הוא "דורש עבודה" אותנטי.....
367.....	6.29 סמכות שיפוט ותרופות.....
367.....	6.29.1 סמכות עניינית – בהליך האזרחי והפלילי.....
367.....	6.29.2 סעדים ותרופות – בהליך האזרחי.....
	6.29.2.1 מהי תכלית הסעד של פסיקת פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון?..... 369

- 6.29.2.2 מהם השיקולים שישקול בית הדין בפסיקת פיצויים בגין נזק לא ממוני? 370
- 6.29.2.3 מהי תכלית סעד הפיצויים לדוגמה בגין פגיעה על רקע הטרדה מינית? 372
- 6.29.2.4 האם אפשר לפסוק פיצוי בגין רכיב של עוגמת נפש בנפרד מפסיקת פיצוי לא ממוני לפי סעיף 10 לחוק? 373
- 6.29.3 סעדים ותרופות – בהליך הפלילי 373
- 6.30 התיישנות 374
- 6.30.1 התיישנות עילת התביעה לפי סעיף 14 לחוק 374
- 6.30.1.1 התיישנות עילת ההפליה בפיטורים 374
- 6.30.1.2 התיישנות עילת ההפליה בתנאי עבודה מחמת מגדר 375
- 6.30.1.3 התיישנות עילת ההפליה בזכויות הפנסיוניות מחמת מגדר 376
- 6.30.2 האם בית דין יסלק על הסף תובענה מחמת התיישנות כאשר ישנה מחלוקת עובדתית לעניין סיום יחסי העבודה? 376
- 6.30.3 העלאת טענת ההתיישנות בחוסר תום לב 376
- 6.31 אי-תחולה 377
- 6.31.1 אי-תחולת סעיף 2 לחוק על בן משפחה 377
- 6.31.2 אי-תחולת החוק על מקום העבודה שבו פחות משישה עובדים 377
- 6.31.2.1 האם עובד קבלן יימנה לצורך חישוב מספר העובדים במקום העבודה? 379
- 6.31.2.2 האם יש למנות את בעלי שליטה במקום העבודה במניין עובדי המעסיק? 379
- 6.31.2.3 האם נותן שירותים עצמאיים יימנה בחישוב מספר העובדים במקום העבודה? 379

6.31.2.4	מהו המועד הקובע למניין מספר העובדים במקום העבודה לצורך תחולת החוק?	380
6.312.5	מה ייחשב "למקום עבודה" בגדרו יש למנות את מספר העובדים לצורך תחולת החוק?	380
6.32	תנאי מפלה בהסכם קיבוצי	381
6.32.1	האם תנאי מפלה המעוגן בהסכם קיבוצי מיוחד ישמש מחסום בפני הגשת תביעה אישית של עובד על פי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה?	381
6.32.2	האם תנאי מפלה המעוגן בהסכם קיבוצי כללי ישמש מחסום בפני הגשת תביעה אישית של עובד על פי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה?	383
6.33	איסור הפליה מחמת מוגבלות	384
6.34	מודל ההכתמה	386
6.35	דוגמאות נוספות למקרי הפליה	387
6.35.1	עובדת פוטר מעבודתה במוסד דתי מאחר שהרתה מחוץ לנישואים	387
6.35.2	עובד פוטר מעבודתו כמשגיח כשרות בשל היותו גרוש	389
6.35.3	עובדת פוטר מעבודתה בגן ילדים לאחר שסירבה להעביר את ילדיה ללמוד במוסדות ש"ס	389
6.35.4	עובד פוטר מעבודתו במכון כושר מאחר שהמעסיקה רצתה להפחית במספר המאמנים ממגדרו	390
6.35.5	מעסיק פיטר עובד מאחר שביקש להחליפו בעובד צעיר יותר ובשכר נמוך יותר	390
393	פרק שביעי: חוק עבודת נשים	393
7.1	הזכות לתקופת לידה והורות	393

- 7.1.1 "תקופת לידה והורות" במקום "חופשת לידה" 393
- 7.1.2 האם מעסיק מחויב לתת לעובדת תקופת לידה והורות? 394
- 7.1.3 מהי תכליתה של תקופת הלידה וההורות? 394
- 7.1.4 מהי משכה של תקופת הלידה וההורות? 395
- 7.1.5 האם עובדת זכאית לקבלת שכר או גמול אחר במהלך כל תקופת הלידה וההורות? 397
- 7.1.6 נסיבות המזכות את הארכת תקופת הלידה וההורות 398
- 7.1.6.1 עובדת שחלתה ואושפזה בבית חולים לתקופה העולה על שבועיים במהלך תקופת הלידה וההורות 398
- 7.1.6.2 עובדת שילדה בלידה אחת יותר מילד אחד 399
- 7.1.6.3 עובדת שהילד שילדה חייב להישאר בבית החולים או לחזור לבית החולים לאשפוז לתקופה העולה על שבועיים 400
- 7.2 חובת גילוי הריונה של העובדת 401
- 7.2.1 מתי עובדת חייבת לגלות למעסיק על הריונה? 401
- 7.2.2 האם העובדת חייבת להודיע למעסיק על הריונה כבר בשלב ריאיון העבודה? 402
- 7.2.3 האם עובדת שנשאלת בדבר הריונה רשאית לשקר למעסיק? 407
- 7.2.4 האם עובדת מחויבת לגלות בריאיון עבודה את היותה בהליך טיפולי פוריות? 407
- 7.3 העסקת עובדת במהלך תקופת הלידה וההורות 409
- 7.3.1 האם מעסיק רשאי להעסיק עובדת במהלך תקופת הלידה וההורות? 409
- 7.3.2 מה דינו של מעסיק אשר העסיק עובדת בתקופת לידה והורות? 410
- 7.4 קיצור תקופת הלידה וההורות 413

- 7.4.1 האם עובדת זכאית לקצר את משך תקופת הלידה וההורות? 413.....
- 7.4.2 קיצור תקופת לידה והורות בנסיבות מיוחדות 414.....
- 7.4.3 האם מעסיק רשאי שלא לקבל את הודעת העובדת לקצר את משך תקופת הלידה וההורות? 416.....
- 7.4.4 האם מעסיק רשאי לשאול את העובדת אם בכוונתה לנצל את מלוא זכאותה להיעדר מעבודה בתקופת הלידה וההורות, ומתי בכוונתה לשוב לעבודה? 417.....
- 7.4.5 האם מעסיק רשאי לשאול את העובדת אם בכוונתה לשוב לעבודה בתום תקופת הלידה וההורות? 418.....
- 7.5 שימוש ברכב החברה בזמן תקופת הלידה וההורות 419.....
- 7.5.1 האם עובדת זכאית לקבל רכב צמוד או טלפון נייד במהלך תקופת הלידה וההורות? 419.....
- 7.6 תקופת לידה והורות לעובד 422.....
- 7.6.1 האם גם עובד זכאי לצאת לתקופת לידה והורות? 422.....
- 7.6.2 האם זכאותו של העובד לתקופת לידה והורות תלויה בעבודה בפועל של האם היולדת או די בקיומם של יחסי עבודה? 424.....
- 7.7 הזכות להיעדר ממקום העבודה במהלך תקופת ההיריון ולאחר תקופת הלידה וההורות 428.....
- 7.7.1 היעדרות ממקום העבודה במהלך תקופת ההיריון 428.....
- 7.7.2 היעדרות ממקום העבודה בתקופת ההיריון לשם פיקוח רפואי ובדיקות רפואיות שגרתיות 431.....
- 7.7.3 היעדרות ממקום העבודה בתקופה שבה העובדת מניקה 432.....
- 7.7.3.1 האם עובדת שהתחילה עבודה במקום עבודה חדש זכאית לשעת הנקה? 432.....
- 7.7.3.2 האם יש מקומות עבודה שבהם אסור לעובדת לעבוד בתקופה שהיא מניקה את ילדה? 433.....

7.7.4	היעדרות ממקום העבודה מתום תקופת הלידה וההורות על רקע מצבה הרפאי של העובדת עקב הלידה.....	434
7.7.5	היעדרות ממקום העבודה מתום תקופת הלידה וההורות – "שעת הורות".....	434
7.7.6	היעדרות עובד או עובדת לתקופה נוספת מעבר לתקופת הלידה וההורות.....	437
7.7.7	הזכות להיעדר ממקום העבודה בתקופות נוספות.....	438
7.7.7.1	עובדת שעברה הפלה.....	438
7.7.7.2	בתקופה שבה עוברים העובדת או העובד טיפולי פוריות.....	439
7.7.7.3	תקופה בה שוהה העובדת במקלט לנשים מוכות.....	441
7.8	תשלום לקופת גמל בתקופת לידה והורות.....	442
7.8.1	האם מעסיק מחויב להמשיך ולהפריש לקופת הגמל של העובדת גם בתקופת הלידה וההורות?.....	442
7.8.2	באילו שיעורים חייב מעסיק להמשיך ולהפריש את התשלומים לקופת הגמל בתקופת לידה והורות?.....	444
7.8.3	מהו שכר העבודה שביחס אליו ימשיך המעסיק לשלם לקופת הגמל בתקופת לידה והורות?.....	445
7.8.4	כיצד יגבה מעסיק את חלק העובד או העובדת לקופת הגמל בתקופה שבה הם זכאים לתקופת לידה והורות?.....	445
7.8.5	באילו מועדים חייב המעסיק להעביר את התשלומים לקופת הגמל?.....	447
7.9	הוראות מיוחדות הנוגעות להעסקת נשים.....	447
7.9.1	העסקת עובדת בעבודת לילה.....	447
7.9.1.1	סמכות שיפוט והתיישנות זכות תביעה בנוגע לעבודת לילה.....	449

תוכן עניינים מפורט

449.....	7.9.1.2	תנאים מיוחדים לעובדת המועסקת בעבודת לילה
	7.9.1.3	מקום עבודה שלא עבד בעבר בלילה מבקש מהעובדת לעבוד בעבודת לילה
450.....	7.9.1.4	איסור העסקה בעבודת לילה של הורה עצמאי
451.....	7.9.1.5	איסור על העסקה בשעות נוספות, במנוחה שבועית ובעבודת לילה החל מהחודש החמישי להריונה של העובדת
452.....	7.9.1.6	מהי "עבודת לילה" עבור עובדת בחודש החמישי להריונה?
453.....	7.9.1.7	איסור על העסקה של עובדת שילדה בעבודת לילה או במנוחה שבועית למשך ארבעה חודשים מתום חופשת הלידה
454.....	7.9.2	איסור על העסקת עובדת בהיריון ועובדת בגיל הפוריות בעבודה בקרינה מייננת
	7.9.2.1	איסור על חשיפת עובדת בגיל הפוריות או עובדת בהיריון לחומרים מסוכנים
456.....	7.9.2.2	השעיית יחסי העבודה כאשר העובדת שבהיריון לא רשאית לעבוד במקום העבודה בשל חומרים מסוכנים, אך היא מסרבת לפנות למוסד לביטוח לאומי לשם קבלת גמלת שמירת היריון
460.....	7.9.3	איסור פיטורי עובדת שחלתה במחלה מידבקת חרף הריונה
461.....	7.9.4	האם סוגי העבודות האסורות על עובדת בהיריון, והמנויות בתקנות, משליכות על הקריטריונים לקביעת זכאותה של העובדת לגמלת שמירת היריון?
463.....	7.10	הגבלת פיטורים
465.....	7.10.1	פיטורי עובדת בקשר להיריון ולידה – כללי
465.....	7.10.2	פיטורי עובדת במהלך חודשי הריונה

- 7.10.2.1 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת במהלך חודשי הריונה? 465
- 7.10.2.2 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת במשרה חלקית שנמצאת בהיריון? 467
- 7.10.2.3 האם חלה על המעסיק חובה לבקש היתר לפיטורי העובדת גם אם בעת מתן הודעת הפיטורים העובדת לא הייתה בהיריון? 468
- 7.10.2.4 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת מצדו מלהגיש בקשה להיתר פיטורי עובדת בהיריון ולפדות תקופה זו בכסף, בכך שיוורה לעובדת לשבת בבית אך ישלם לה את שכרה באותה תקופה? 469
- 7.10.2.5 מה הדין כאשר מעסיק ממחר לפטר עובדת בהיריון טרם ימלאו שישה חודשים לעבודתה, כדי שלא יצטרך לקבל אישור לפיטוריה? 470
- 7.10.2.6 האם שיעור הפיצויים שייפסקו לזכות עובדת בהיריון שפוטרה טרם השלימה שישה חודשי עבודה יהיו זהים לאלו שייפסקו לעובדת בהיריון שפוטרה בניגוד לחוק עבודה נשים? 471
- 7.10.2.7 האם כאשר עובדת בהיריון פוטרה טרם מלאו שישה חודשים לעבודתה, בלי שניתנה לה הודעה מוקדמת, יש להוסיף את ימי ההודעה המוקדמת למניין הימים כך שהעובדת תיכנס לתקופה שמעבר לשישה חודשים? 474
- 7.10.2.8 ספירת חודשי העבודה של העובדת – האם מדובר בשישה חודשי עבודה בפועל או בשישה חודשים שבהם מתקיימים יחסי עובד מעסיק? 476
- 7.10.2.9 האם תקופת עבודה של שישה חודשים חייבת להיות רצופה? 481

תוכן עניינים מפורט

- 7.10.2.10 האם חילופי מעסיקים או מקום עבודה מאפסים את מניין ששת החודשים? 482
- 7.10.2.11 האם הוראות סעיף 9 לחוק עבודת נשים חלות גם על מעסיק שהוא קבלן כוח אדם? 483
- 7.10.2.11 האם הוראות סעיף 9 לחוק עבודת נשים חלות גם על מעסיק שהוא קבלן שירותים? 486
- 7.10.2.13 האם הוראות סעיף 9 לחוק עבודת נשים חלות גם אם העובדת הועסקה בחוזה לתקופה קצובה? 488
- 7.10.2.14 האם מעסיק רשאי לשקול את דבר ההיריון בהחלטתו על פיטורי הצמצום? 490
- 7.10.2.15 האם בית הדין לעבודה מוסמך לחייב מעסיק להחזיר למקום העבודה עובדת בהיריון שפוטרה שלא כדין, או שעליו להסתפק במתן סעד של פיצוי בלבד? 491
- 7.10.2.16 האם לכך שהמעסיק לא ידע על הריונה של העובדת בעת פיטוריה ממקום העבודה יש משקל? 493
- 7.10.2.17 האם עובדת בהיריון שפוטרה רשאית לסרב לבקשת המעסיק לשוב לעבודה? 495
- 7.10.2.18 מהי התנהגות שאינה בבחינת ניסיון להקטנת הנזק? 497
- 7.10.2.19 מהי הצעה כנה ואותנטית של מעסיק לשוב לעבודה? 498
- 7.10.3 פיטורי עובדת שעובדת טיפולי הפריה חוץ-גופית וטיפולי פוריות 500
- 7.10.3.1 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת העוברת הפריה חוץ-גופית או עובד או עובדת העוברים טיפולי פוריות? 500
- 7.10.3.2 האם על העובדת להודיע מראש למעסיק על היעדרותה הצפויה מהעבודה עקב טיפולי פוריות או טיפולי הפריה חוץ-גופית שהיא עוברת? 501

- 7.10.3.3 האם איסור הפיטורים חל רק על עובדים שנעדרו ממקום העבודה בתקופת הטיפול? 502.....
- 7.10.3.4 כיצד אפשר לפטר עובדת או עובד בימי היעדרות עקב טיפולי פוריות או טיפולי הפריה חוץ-גופית? 504.....
- 7.10.3.5 האם יש להביא במניין הימים את התקופה שבה שהתה העובדת בחופשה ללא תשלום (חל"ת)? 504.....
- 7.10.3.6 האם בתקופה האסורה לפיטורים רשאי המעסיק לבצע בדיקות על תפקוד העובדים, לגבש עמדה באשר לתפקודם, ולהחליט לפטרם במועד סיום התקופה המוגנת לפיטורים על בסיס בדיקות אלה? 505.....
- 7.10.4 פיטורי עובדת במהלך תקופת לידה והורות ולאחריה 506.....
- 7.10.4.1 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת בעת תקופת הלידה והורות? 506.....
- 7.10.4.2 האם מעסיק רשאי לפטר עובדת לאחר תקופת הלידה והורות? 507.....
- 7.10.4.3 האם מעסיק רשאי לערוך לעובדת שימוע בעת תקופת הלידה והורות ולמשך שישים ימים מסיימה? 509.....
- 7.10.5 פיטורי עובדת שעברה הפלה 510.....
- 7.10.6 פיטורי עובדת השוהה במקלט לנשים מוכות 511.....
- 7.10.7 מה הדין כאשר ההחלטה בדבר הפיטורים נשענת בחלקה בלבד על היותה של העובדת בהיריון – האם גם אז יחשבו פיטורי העובדת כפיטורים שלא כדין? 513.....
- 7.10.8 האם התפטרות עובדת בהיריון מחמת הרעה מוחשית בתנאי העבודה תחשב לפיטורים בניגוד לחוק עבודת נשים, לרבות זכאותה לפיצויים מכוח החוק? 514.....
- 7.10.9 פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה של עובדת 518.....

- 7.10.10 האם המעסיק והעובדת רשאים להסכים על פגיעה בהיקף
משרתה של העובדת? 520
- 7.10.11 האם בשינוי תנאי העבודה מעבודה בשעות גמישות לעבודה
בשעות קבועות יש משום הפחתת שכר? 524
- 7.11 האם מעסיק חייב להשיב עובדת למקום העבודה בתום תקופת הלידה
וההורות? 525
- 7.11.1 האם מעסיק רשאי למסור לעובדת הודעת פיטורים שתיכנס
לתקופה לאחר התקופה המוגנת של שישים הימים? 526
- 7.11.2 האם מעסיק רשאי לפדות בכסף את תקופת איסור הפיטורים
של העובדת לאחר חופשת הלידה? 527
- 7.11.3 האם תקופת ההודעה המוקדמת טרם פיטורים כלולה בתקופה
האסורה לפיטורים של שישים הימים? 528
- 7.11.4 האם מעסיק חייב לערוך לעובדת שחזרה מתקופת לידה והורות
שימוע טרם פיטוריה ממקום העבודה? 528
- 7.11.5 האם מעסיק המודיע לעובדת מייד לאחר חזרתה מתקופת
הלידה וההורות שבכוונתו לפטור בתום שישים הימים המוגנים
נוהג בניגוד לחוק עבודת נשים? 530
- 7.11.6 האם מעסיק חייב להשיב את העובדת לאותו תפקיד או שהוא
יכול להשיבה לתפקיד אחר? 531
- 7.12 קבלת היתר מאת הממונה על חוק עבודת נשים 536
- 7.12.1 מהו שיקול הדעת הנתון לממונה על חוק עבודת נשים בבואו
לבחון בקשה למתן היתר לפיטורי עובדת על פי ההוראות חוק
עבודת נשים? 537
- 7.12.2 נוהל הפנייה לקבלת היתר מאת הממונה על חוק עבודת נשים 538
- 7.12.3 מהו המועד הקובע לבחינת הצורך בקבלת היתר מהממונה על
חוק עבודת נשים – האם מועד מתן מכתב הפיטורים או מועד
סיום יחסי העבודה? 538

- 7.12.4 האם המעסיק והעובדת רשאים להיות מיוצגים על ידי עורך דין בפני הממונה על חוק עבודת נשים? 539
- 7.12.5 האם הממונה על חוק עבודת נשים רשאי לפסוק שכר טרחת עורך דין והוצאות בגין ניהול התיק בפני הממונה? 540
- 7.12.6 האם בחינת החלטת הממונה על חוק עבודת נשים תיעשה בדרך של ערעור או בדרך של בחינת החלטת רשות שלטונית? 541
- 7.12.7 האם אפשר לערער על החלטת הממונה על חוק עבודת נשים כחלק מתביעה ישירה נגד המעסיק? 544
- 7.12.8 האם אי-ידיעת המעסיק על ההיריון טרם הפיטורים עשויה לסייע למעסיק בבקשתו למתן היתר פיטורים מהממונה על חוק עבודת נשים? 545
- 7.12.9 האם הממונה על חוק עבודת נשים רשאי לתת היתר פיטורים למועד המוקדם ליום מתן ההחלטה בבקשה להיתר? 546
- 7.12.9.1 העובדת החתימה כרטיס נוכחות אף על פי שלא נכחה במקום העבודה..... 549
- 7.12.10 האם הממונה על חוק עבודת נשים רשאי לתת היתר לפיטורים במהלך תקופת הלידה וההורות? 551
- 7.12.11 האם הממונה על חוק עבודת נשים רשאי לאשר פיטורי עובדת לאחר שובה מתקופת הלידה וההורות? 551
- 7.12.12 האם המעסיק רשאי להודיע לעובדת שבהיריון שלא להגיע למקום העבודה עד הכרעת הממונה על חוק עבודת נשים אם אפשר לפטרה? 552
- 7.12.13 דחיית בקשת המעסיק לא להשיב את העובדת לעבודה עד לקבלת החלטת הממונה..... 553
- 7.12.14 קבלת בקשת המעסיק שלא להשיב את העובדת למקום העבודה עד לקבלת החלטת הממונה על חוק עבודת נשים 554
- 7.13 סנקציות על מעסיק שהפר את הוראות חוק עבודת נשים..... 555

- 7.13.1 סנקציות פליליות 555
- 7.13.1.1 האם נושא משרה בתאגיד נושא באחריות פלילית
בגין הפרת חוק עבודת נשים? 558
- 7.13.2 סעדים אזרחיים 560
- 7.13.2.1 אילו סעדים יכולה עובדת בהיריון לתבוע ממעסיק
שפיטרה בניגוד להוראות חוק עבודת נשים? 560
- 7.13.2.2 האם הפיצוי בגובה 150% משכר העבודה של העובדת
הוא פיצוי עבור שכר עבודה בלבד או שהוא כולל
פיצוי עבור כל המרכיבים הממוניים? 562
- 7.13.2.3 האם עובדת מחויבת להקטין את נזקיה באמצעות
מציאת עבודה אחרת או פנייה למוסד לביטוח לאומי
לקבלת דמי אבטלה, וכיוצא בזה? 564
- 7.13.2.4 האם העובדת חייבת להתעקש מול המעסיק על
חזרתה למקום העבודה? 565
- 7.13.2.5 האם התקופה שבה נאסר על המעסיק לפטר את
העובדת ממקום העבודה תיכלל בחישוב פיצויי
הפיטורים ודמי הבראה המגיעים לעובדת? 567
- 7.13.2.6 האם לצורך חישוב תשלום חופשה שנתית תובא
בחשבון התקופה שבה נאסר על המעסיק לפטר את
העובדת ממקום העבודה? 567
- 7.13.2.7 האם מעסיק יחויב בתשלום דמי לידה לעובדת
שפוטרה בניגוד להוראות חוק עבודת נשים? 568
- 7.13.2.8 האם עובדת בהיריון שפוטרה ממקום העבודה רשאית
לקבל פיצוי הן מכן חוק עבודת נשים והן מכוח חוק
שוויון הזדמנויות בעבודה, או שעליה לבחור לתבוע
על בסיס אחד מהחוקים בלבד? 569

- 7.13.2.9 האם בית הדין יפסוק לעובדת נוסף על פיצוי כספי בגין נזק לא ממוני עקב הפרת חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, גם פיצוי בגין עוגמת נפש, כאב וסבל וכיוצא בזה?..... 571
- 7.13.2.10 האם פיצויים הנפסקים לעובדת שפוטרה בניגוד לחוק עבודת נשים עבור הפסד השתכרות מיום הפיטורים ועד ליום יציאתה לתקופת הלידה וההורות, ילוו בפיצויי הלנת שכר?..... 572
- פרק שמיני: חופש העיסוק – הגבלת עיסוק העובד במהלך תקופת יחסי העבודה ולאחריה**
- 575..... 575
- 8.1 חופש העיסוק..... 575
- 8.2 הגבלת חופש העיסוק של העובד במהלך תקופת יחסי העבודה..... 576
- 8.2.1 האם מעסיק יכול להגביל את העובד מלעבוד בעבודה נוספת?..... 576
- 8.2.2 הגבלת העובד במגזר הציבורי מלעבוד בעבודה נוספת..... 578
- 8.2.2.1 עובדי שירות המדינה..... 578
- 8.2.2.2 עובדי רשויות מקומיות..... 580
- 8.2.3 הגבלת עובד במגזר הפרטי מלעבוד בעבודה נוספת..... 582
- 8.2.3.1 האם אפשר להגביל עובד שמועסק במשרה חלקית מלעבוד בעבודה נוספת?..... 584
- 8.2.3.2 האם אפשר להגביל עובד שמועסק במשרה מלאה מלעבוד בעבודה נוספת?..... 586
- 8.2.3.3 האם אפשר להגביל עובד מלעבוד בעבודה נוספת אצל עסק מתחרה?..... 588
- 8.3 הגבלת חופש העיסוק של העובד לאחר תקופת יחסי העבודה ותניית אי-תחרות..... 590

תוכן עניינים מפורט

8.3.1	מקרים שבהם יאשר בית הדין תניית אי-תחרות בחוזה עבודה	
590	המגבילה את חופש העיסוק של העובד	.....
8.3.2	הגבלת חופש העיסוק – סוד מסחרי	 592
8.3.2.1	באילו מקרים תחשב רשימת ספקים ולקוחות כסוד	
593	מסחרי של המעסיק?	.....
8.3.2.2	האם ספר זיכיון הוא סוד מסחרי של המעסיק?	 596
8.3.3	הגבלת חופש העיסוק – תמורה מיוחדת	 596
8.3.4	הגבלת חופש העיסוק – הכשרה מיוחדת	 597
8.3.5	הגבלת חופש העיסוק – חובת תום הלב	 597
8.3.6	הגבלת חופש העיסוק – כתב ההתחייבות ומשך ההגבלה	 599
8.4	הקמת עסק מתחרה וחיפוש אחר עבודה אחרת בתקופת ההודעה	
602	המוקדמת	.....
8.5	האם עובד רשאי להתחיל לעבוד במישרין אצל לקוח של המעסיק לאחר	
604	סיום יחסי העבודה?	.....
8.6	הגבלת העובד מלעבוד בעסק מתחרה בדרך של תשלום עמלות	
605	מעסקאות עתידיות	.....
609	פרק תשיעי: הזכות לפרטיות במקום העבודה	.....
9.1	הזכות לפרטיות	 609
9.2	הצבת מצלמות במקום העבודה	 612
9.2.1	האם המעסיק רשאי להציב מצלמות במקום העבודה?	 612
9.2.1.2	האם הפגיעה בעובד היא מידתית ומינימלית?	 613
9.2.1.3	האם הצבת המצלמות במקום העבודה נעשתה למטרה	
613	ראויה?	.....

- 613.....? היכן ממוקמות המצלמות? 9.2.1.4
- 614..... האם המעסיק ידע את העובדים? 9.2.1.5
- 614..... הנחיות רשם מאגרי המידע 9.2.2
- 617..... הצבת מצלמות באזורים הציבוריים שבמקום העבודה 9.2.3
- 618..... הצבת מצלמות בחדרי העבודה הפנימיים שהעובד נמצא בהם 9.2.4
- 620..... הצבת מצלמות במטבח 9.2.5
- 621..... הצבת מצלמות ביציאה מחדרי השירותים 9.2.6
- 622..... הצבת מצלמות מעל קופת החנות 9.2.7
- 623..... הצבת מצלמות בחנות 9.2.8
- 624..... שימושי מחשב במקום העבודה 9.3
- 624..... הזכות לפרטיות בעידן הדיגיטלי 9.3.1
- 625..... כניסת המעסיק למחשב של העובד 9.3.2
- 626..... הסכם קיבוצי כללי – שימוש במחשב 9.3.3
- 629..... פסק הדין המנחה לעניין שימוש במחשב במקום העבודה – הלכת איסקוב 9.3.4
- 632..... האם המעסיק רשאי לחזור לתכתובות דוא"ל של העובד במקום העבודה? 9.3.4.1
- 633..... תיבת דוא"ל "מקצועית" שהוקצתה לעובד לצורכי עבודתו בלבד 9.3.4.2
- 634..... הקצאת תיבת דוא"ל "מעורבת" או "אישית" שהוקצתה לשימושו האישי של העובד 9.3.4.3
- 635..... תיבת דוא"ל חיצונית פרטית 9.3.4.4
- 636..... האם מעסיק רשאי לחסום את הגישה לאתרי אינטרנט מסוימים במקום העבודה? 9.3.4.5

9.3.4.6	האם הימצאות תשדורת דוא"ל בספריית "פח האשפה" שבתוכנת הדוא"ל תבטל את זכות העובד לפרטיות?.....	636
9.3.4.7	האם המעסיק ראשי לעיין בתיבת דוא"ל פרטית של העובד או בדף הפייסבוק שלו כשהם פתוחים ומוצגים במסך המחשב?.....	637
9.3.4.8	האם הלכת איסקוב והלכת זינגר חלות רק על צדדים ליחסי העבודה?.....	644
9.3.4.9	האם מעסיק ראשי לעיין בתכתובות וואטסאפ שנשמרו בטלפון הנייד שנתן לעובד לצורכי עבודה?.....	646
9.4	הליכי מיון לקבלה לעבודה ופעילות מכוני מיון.....	648
9.5	הפניית עובד לבדיקת פוליוגרף.....	651
9.6	הפניית עובד לבדיקה גרפולוגית.....	653
9.7	דרישה למידע ביומטרי של העובד.....	655
9.7.1	דרישת המעסיק למסירת טביעת אצבע של העובד לצורך ניהול שעון נוכחות ביומטרי.....	656
9.8	דרישה למידע גנטי של העובד.....	659
9.8.1	עונשים על מעסיק המפר את הוראות חוק מידע גנטי.....	661
9.8.2	אחריות נושא משרה בתאגיד.....	662
9.9	דרישת תדפיס מידע פלילי מהעובד.....	663
9.9.1	האם עובד חייב לגלות למעסיק מידע פלילי על עברו?.....	665
9.9.2	מה דינו של מידע פלילי על אדם שהגיע למעסיק באמצעות צד שלישי?.....	667
9.9.3	חובתו של מעסיק לקבלת מידע פלילי על עובד.....	667
9.10	מכשיר מעקב ברכב עבודה או בטלפון הנייד.....	668

- 9.10.1 האם מעסיק רשאי לעקוב אחרי פעולות העובד באמצעות מכשיר מעקב המותקן ברכב או בטלפון הנייד שנמסר לעובד? 668.....
- 9.10.2 האם מעסיק רשאי להשתמש בדו"חות איתוראן אשר לנסיעות העובד או אשר לשימוש בטלפון הנייד מחוץ לשעות העבודה? 670.....
- 9.11 חיוב עובד לחשוף פרטים אישיים לשם מכירת מוצר החברה 671.....
- 9.12 הסמכות הדיונית של בית הדין לעבודה לדון בתביעות נזיקיות בשל פגיעה בזכות לפרטיות 672.....
- פרק עשירי: החוק להגברת האכיפה של דיני עבודה 675.....
- 10.1 הטלת עיצום כספי על מעסיק 675.....
- 10.2 גובה העיצום הכספי 676.....
- 10.3 הליכים בפני הממונה על החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה 677.....
- 10.3.1 הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 677.....
- 10.3.2 התראה על כוונת חיוב 678.....
- 10.3.3 זכות הטיעון 679.....
- 10.3.4 החלטת הממונה ודרישת תשלום 679.....
- 10.3.5 תשלום העיצום הכספי ודרך גבייתו 680.....
- 10.3.6 תשלום עיצום כספי אל מול כתב אישום בעבירה פלילית 680.....
- 10.3.7 אחריות מנהל כללי למניעת הפרות 681.....
- 10.3.8 התראה מינהלית למעסיק 681.....
- 10.3.9 ערר וערעור 682.....
- 10.3.10 נוהל סגירת תיקים אשר הוגש בהם ערר 683.....
- 10.3.11 ערעור לבית הדין האזורי לעבודה על החלטת ועדת הערר 685.....
- 10.3.12 עיכוב תשלום העיצום הכספי 686.....

687.....	10.4	סנקציות על מזמין שירות.....
687.....	10.4.1	הטלת עיצום כספי על מזמין השירות.....
688.....	10.4.2	אחריותו האזרחית של מזמין שירות לתשלומי הקבלן לעובדיו.....
688.....	10.4.2.1	הגדרות.....
689.....	10.4.2.2	השירות ניתן אצל הלקוחות של מזמין השירות.....
689.....	10.4.2.3	חיוב מזמין השירות בחובות קבלן.....
	10.4.2.4	חיוב מזמין השירות בחובות קבלן ובתשלום זכויות
691.....		אף ללא פניית העובד.....
	10.4.2.5	דרך מסירת הודעה למזמין השירות על פגיעה
692.....		בזכויות עובד הקבלן.....
694.....	10.4.2.6	נטל הראיה להוכחת מסירת הודעה לעובד.....
	10.4.2.7	תשלום זכויות כאשר מזמין השירות לא כרת עם
695.....		הקבלן הסכם מיוחד.....
697.....	10.4.3	הוכחה כי מדובר בחוזה הפסד.....
	10.4.3.1	האם קבלן השירות יכול להעלות בכתב ההגנה טענה
698.....		כי מדובר בחוזה הפסד?.....
	10.4.3.2	בדיקה אם ההסכם הוא חוזה הפסד לאורך תקופת
699.....		ההתקשרות.....
700.....	10.4.4	הגנות למזמין השירות.....
	10.4.5	על מי מוטל הנטל להוכיח כי חלה אחת מההגנות המפורטות
701.....		בסעיף 27 לחוק?.....
	10.4.6	האם על מזמין השירות לערוך בדיקות לקבלן השירות ובאיזו
702.....		תדירות?.....
	10.4.7	כיצד על מזמין השירות לנהוג כדי לזכות בהגנה על פי סעיף 27
703.....		לחוק?.....
704.....	10.5	בודק שכר.....

- 10.6 קבלן השירות מבצע את העבודה באמצעות קבלן משנה 705
- 10.7 חוב לפי הוראות התוספת השלישית לחוק להגברת האכיפה של דיני
העבודה..... 705
- 10.8 חיוב מזמין שירות בתשלומים שלא מכוח החוק להגברת האכיפה..... 710
- 10.9 האם החוק להגברת האכיפה מונע אפשרות להכיר במזמין השירות
כמעסיק ישיר של עובד הקבלן? 712
- 10.10 תביעת מזמין שירות כאשר העובד לא מועסק בתחומים הקבועים
בתוספת הראשונה 713
- 10.11 אחריות פלילית..... 713
- 10.11.1 אחריות פלילית של מזמין השירות..... 713
- 10.11.2 אחריות פלילית של עובד ברשות ציבורית..... 714
- 10.12 הוראות כלליות 715
- 10.13 מזמין השירות אל מול המוסד לביטוח לאומי וקבלן השירות – הודעת
צד שלישי או תביעה עצמאית של מזמין השירות נגד קבלן השירות..... 716
- 10.14 האם אפשר לחייב את העובד לפתוח בהליכי פשיטת רגל או פירוק
חברה כנגד קבלן השירות? 717
- 10.15 צירוף בעל מניות של קבלן השירות לתביעה..... 718
- 10.16 האם עובד יכול להגיש תביעה נגד מזמין השירות לאחר שהגיע להסכם
פשרה עם קבלן השירות? 719
- 10.17 האם עובד שתבע את המוסד לביטוח לאומי יכול לנקוט הליכים נוספים
נגד מזמין השירות ביחס ליתרת החוב? 719
- פרק אחד-עשר: הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים 721
- 11.1 כללי..... 721

721.....	הזכות לעבודה בישיבה	11.2
722.....	האם מעסיק מחויב לאפשר לעובד לעבוד בישיבה?	11.2.1
724.....	באילו נסיבות ייחשב מעסיק כמי שמנע מהעובד לשבת במהלך העבודה?	11.2.2
725.....	מהי המשמעות של החוקה המשפטית הקבועה בסעיף 2 לחוק?	11.2.3
727.....	אילו שיקולים יובאו בחשבון בבחינת השאלה אם "ביצועה הרגיל של העבודה אינו מאפשר ישיבה"?	11.2.4
728.....	כיצד מגדיר החוק את המונח "מושב לעבודה"?	11.2.5
730.....	האם חוק הזכות לעבודה בישיבה חל על כלל מקומות העבודה?	11.2.6
732.....	האם יכולת העובד לשבת רק לעיתים תחייב את המעסיק בהצבת מושב לעבודה?	11.2.7
733.....	האם מעסיק מחויב להעמיד לזכות העובדים כיסאות לישיבה בעת ההפסקה בעבודה?	11.2.8
733.....	האם מעסיק יכול לטעון כי הוא לא חייב להעמיד לעובדים כיסאות לישיבה בעת ההפסקה?	11.2.9
734.....	האם הצבת כיסא במחסן החנות תייתר את חובת המעסיק להציב כיסא בעמדת הקופה בחנות?	11.2.10
734.....	הזכות לעבודה בתנאים הולמים	11.3
736.....	על מי מוטלת החובה לספק למאבטח תנאי עבודה הולמים מכוח החוק?	11.3.1
737.....	על מי לא מוטלת החובה לספק למאבטח תנאי עבודה הולמים מכוח החוק?	11.3.2
737.....	האם החובה לספק לעובד תנאי עבודה הולמים חלה כלפי כל סוגי העובדים?	11.3.3
740.....	סעדים בגין הפרת חוק הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים	11.4
740.....	פיצויים מכוח החוק לזכות לעבודה בישיבה	11.4.1

- 11.4.2 באילו נסיבות יפסוק בית הדין פיצויים לדוגמה? 741.....
- 11.5 עיצומים כספיים מכוח החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה 743.....
- פרק שנים-עשר: מניעת העישון במקום העבודה 745.....**
- 12.1 מניעת העישון במקום ציבורי 745.....
- 12.2 מניעת העישון במקומות עבודה 746.....
- 12.3 חובות המעסיק למניעת העישון במקום העבודה 748.....
- 12.3.1 חובת הפיקוח 748.....
- 12.3.2 החובה להציב שלטים 748.....
- 12.3.3 החובה לנקוט אמצעים סבירים למניעת העישון 750.....
- 12.3.4 איסור הצבת מאפרות 751.....
- 12.4 אחריותו הפלילית של המעסיק למניעת העישון במקום העבודה 752.....
- 12.5 חשיפה לעישון במקום העבודה כעילה להתפטרות כדין פיטורים 754.....
- 12.6 הסמכות העניינית של בית הדין האזורי לעבודה לדון בתביעה שעילתה מכוח החוק למניעת העישון 755.....
- 12.7 עישון פסיבי כפגיעה בעבודה 758.....
- פרק שלושה-עשר: חיוב עובדים בלבוש אחיד 761.....**
- 13.1 האם מעסיק רשאי לחייב עובדים בלבישת מדים במקום העבודה? 761.....
- 13.2 האם מעסיק רשאי לחייב שליח לחבוש קסדה בצבעי הרשת? 762.....
- 13.3 האם מעסיק רשאי לדרוש מעובד להסתיר קעקועים? 763.....
- 13.4 האם על המעסיק חלה חובת גילוי מוקדמת בדבר הלבוש האחיד הנדרש עוד טרם תחילת העבודה? 764.....

וכן עניינים מפורט

- 13.5 האם מעסיק רשאי להטיל קנס משמעת על עובדים שלא פעלו על פי קוד הלבוש הנהוג במקום העבודה? 765.....
- 13.6 האם מעסיק רשאי לחייב עובד לרכוש ממנו את הבגדים הנדרשים לצורכי העבודה? 765.....
- 13.7 האם מעסיק רשאי להטיל חובת גילוח על עובדים? 766.....
- 13.8 האם רשאי מעסיק לאסור על עטיית חג'אב במקום העבודה? 767.....
- 13.9 האם קביעת קוד לבוש על ידי המעסיק עלולה להיחשב הטרדה מינית? 768.....

www.bursi.co.il